

ترجمان دانش سلامت

دکتر علی محمد مصدق راد

BSc, MSc, Mphil, PhD, PGDip, AHEA, and FCMI

استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

mosadeghrad@yahoo.com

2

دکتر علی محمد مصدق راد

- ☐ استاد سیاستگذاری و مدیریت سلامت دانشگاه علوم پزشکی تهران
- ☐ پژوهشگر، نظریه پرداز، مدرس، نویسنده، سخنران و مشاور مدیریت
- ☐ طراح و مدرس دوره ها و کارگاه های آموزشی کاربردی برای مدیران
- ☐ ۲۲ سال سابقه تدریس در رشته های سیاستگذاری، مدیریت و اقتصاد سلامت
- ☐ ۱۸ سال سابقه برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی پروژه های مدیریت استراتژیک و مدیریت کیفیت
- ☐ تدوین حدود ۱۹۰ برنامه استراتژیک برای سازمان های بهداشتی و درمانی
- ☐ استاد راهنما یا مشاور حدود ۱۶۰ دانشجوی دکترا و کارشناسی ارشد
- ☐ انجام حدود ۲۰۰ پژوهش
- ☐ مولف ۸ کتاب و حدود ۳۰۰ مقاله علمی

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

اهداف کارگاه

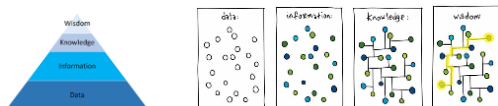
- در پایان این جلسه شما باید قادر باشید تا:
 - ❖ **ضرورت** و اهداف پژوهش را بدانید.
 - ❖ انواع **روش‌های انتقال دانش** را بشناسید.
 - ❖ **ترجمان دانش** و اهداف آن را توضیح دهید.
 - ❖ **روش‌های ترجمان دانش** را یاد بگیرید.
 - ❖ **مهارت‌های لازم** برای ترجمان دانش سلامت را فرا بگیرید.
 - ❖ **نگرش مثبتی** نسبت به ترجمان دانش پیدا کنید.

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

4

داده، اطلاعات و دانش

- **داده‌ها** حقایق، اعداد و ارقام تجزیه و تحلیل نشده هستند.
- **اطلاعات** زمانی حاصل می‌شود که داده‌ها با شیوه‌ای منظم تجزیه و تحلیل و **سازماندهی** شوند.
- **دانش** زمانی بدست می‌آید که اطلاعات سازماندهی شوند و با **تجربه افراد** آمیخته شوند تا **مورد استفاده** بهتر افراد در سازمان قرار گیرند.

Russell Ackoff

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

5

اهمیت دانش

- دانش **کلید موفقیت** است.
 - ✓ توسعه **شایستگی‌ها و رشد فردی**
 - ✓ افزایش **اعتماد به نفس**
 - ✓ بهبود **روابط شخصی**
 - ✓ درک بهتر **محیط پیرامون**
 - ✓ اتخاذ **تصمیمات آگاهانه**
 - ✓ ایجاد **عادت‌های مثبت**
 - ✓ تقویت **تفکر انتقادی**
 - ✓ خلق ارزش و کسب درآمد بیشتر

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

6

نسل‌های دانشگاه‌ها

- ☐ دانشگاه نسل اول: آموزشی
- ☐ دانشگاه نسل دوم: پژوهشی
- ☐ دانشگاه نسل سوم: کارآفرینی
- ☐ دانشگاه نسل چهارم: اجتماعی

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

7

مشکلات اصلی ایران

- ☐ کمبود آب
- ☐ بیکاری
- ☐ آلودگی و تخریب محیط‌زیست
- ☐ فقر
- ☐ شکاف طبقاتی گسترده
- ☐ توزیع ناعادلانه‌ی درآمد
- ☐ فساد، رانت
- ☐ ناکارایی
- ☐ چالش‌های قومی
- ☐ بی‌تفاوتی اجتماعی
- ☐ ناامیدی نسبت به آینده
- ☐ فرار مغزها

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

8

علل اصلی مرگ در ایران در سال ۱۴۰۰

- ☐ سکته قلبی
- ☐ سکته مغزی
- ☐ سرطان
- ☐ کووید ۱۹
- ☐ سوانح رانندگی
- ☐ دیابت
- ☐ فشار خون بالا
- ☐ خودکشی

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

9

تعریف پژوهش

- ❑ جستجوی علمی Scientific و عینی Objective برای دانش
- ❑ جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها و اطلاعات به منظور پاسخ به سوالات
- ❑ بررسی نظام‌مند برای بیان حقایق جدید، شناسایی مشکلات، حل مشکلات، اثبات ایده‌های جدید، توسعه تئوری‌های جدید با استفاده از روش‌های علمی

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

اهداف پژوهش

- ❑ توصیف یک پدیده Description
- ❑ توضیح یک پدیده Explanation
- ❑ بررسی یک مشکل موجود Exploration
- ❑ ارائه راه کار برای یک مشکل Solution
- ❑ اجرای یک راه کار Action
- ❑ مرور و سنتز دانش موجود Review
- ❑ تولید دانش جدید Generation
- ❑ ارتقای علمی Promotion !

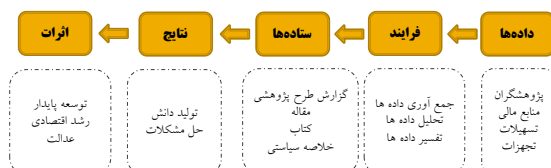
Publish or Perish

بنویس و زنده بمان

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

فرایند پژوهش

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

12

انتقال دانش

□ انتقال و تبادل دانش Knowledge Transfer & Exchange

- ❖ فرآیند به اشتراک گذاری اطلاعات با شخص دیگری
- ❖ فرایند تبادل دانش بین محققان و کاربران یافته‌های تحقیق

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

13

روش‌های انتقال دانش

□ نشر عمومی دانش Knowledge diffusion

□ نشر اختصاصی دانش Knowledge dissemination

□ بکارگیری دانش Knowledge implementation

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

14

نشر عمومی دانش

□ هدف نشر عمومی دانش دادن آگاهی کلی می‌باشد.

□ در این روش دانش از طریق مجلات، خبرنامه‌ها، وبسایت‌ها و رسانه‌های عمومی در اختیار عموم قرار می‌گیرد.

□ گروه هدف خاصی وجود ندارد.

□ هدف تنها این است که اطلاعات و دانش بیرون داده شود.

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

15

نشر اختصاصی دانش

❖ هدف نشر اختصاصی دانش بکارگیری یک سری از فعالیت‌های خاص است تا نتایج پژوهش در اختیار **گروه‌های خاصی** قرار گیرد.

❖ بنابراین از روش‌هایی نظیر پست اطلاعات و دانش مورد نظر برای مخاطبین خاص و یا **برگزاری کارگاه‌ها، کنفرانس‌ها و نشست‌های اختصاصی** برای انتقال این دانش به افراد خاص استفاده می‌شود.

❖ هدف در این روش هم **دادن آگاهی** به افراد است و هم تلاش برای **تغییر نگرش** آنهاست.

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

16

بکارگیری دانش

❑ بکارگیری دانش شامل فعالیت‌های فعال‌تری با هدف **تغییرات رفتاری** است.

❑ بنابراین، روش‌هایی مانند **ملاقات حضوری** تک نفره و رو در رو با مخاطبین دانش صورت می‌گیرد تا اطمینان حاصل شود که آنها از نتایج پژوهش‌ها برای تغییر رفتارهای خود یا کارها و فرایندهای خودشان استفاده می‌کنند.

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

17

چالش‌های روش‌های انتقال دانش

❑ اعتبار کم پژوهشگران و عدم اطمینان علمی

✓ شواهد پراکنده و غیر منسجم

✓ کیفیت پایین دانش

✓ دانش غیر کاربردی

❑ فرایند طولانی انجام پژوهش و محدودیت زمان استفاده‌کنندگان پژوهش

❑ علاقه و تمایل کم مدیران و کارکنان به استفاده از نتایج پژوهش

❑ اختیار محدود در استفاده از دانش

❑ کمبود منابع برای بکارگیری تغییرات پیشنهادی

❑ عدم آشنایی با پایگاه‌ها و منابع اطلاعاتی

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

18

ترجمان دانش

- ❑ درگیر کردن و به اشتراک‌گذاری یافته‌های پژوهش با افرادی که می‌توانند از آنها استفاده کنند.
- ❑ فرایند تولید، تبادل و بکارگیری صحیح دانش
- ❑ فرایند تبادل، سنتز و استفاده از دانش از طریق تعامل بین پژوهشگران (تولیدکنندگان دانش) و استفاده‌کنندگان آن
- ❑ هدف ترجمان دانش کاهش شکاف بین تئوری و عمل است.
- ❑ ارتقای دانش و مهارت و تغییر رفتار مخاطبان
- ❑ اثرات فراآکادمیک پژوهش

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

19

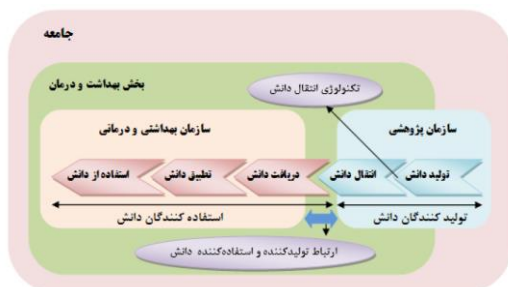
فرایند ترجمان دانش

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

20

تیپولوژی ترجمان دانش در نظام سلامت

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

(مصدق راد، ۱۳۹۹)

پایگاه نتایج پژوهش‌های سلامت کشور

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

22

موانع ترجمان دانش سیاستگذاری و مدیریت سلامت

❑ ۷۶ مانع ترجمان دانش سیاست گذاری و مدیریت سلامت

❖ موانع مرتبط با ویژگی‌های بخش سلامت

❖ موانع مرتبط با ویژگی‌های سازمان بهداشتی و درمانی

❖ موانع مرتبط با ویژگی‌های دانش سیاستگذاری و مدیریت سلامت

❖ موانع مرتبط با ویژگی‌های تولید کننده دانش

❖ موانع مرتبط با ویژگی‌های استفاده کننده دانش

❖ موانع مرتبط با ارتباط بین تولید کننده و استفاده کننده دانش

❖ موانع مرتبط با ویژگی‌های تکنولوژی انتقال دانش

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

موانع مرتبط با ویژگی‌های بخش سلامت

❖ بی ثباتی و عدم اطمینان صنعت سلامت

❖ نامناسب بودن محیط درمانی برای استفاده از دانش

❖ ویژگی‌های بیماران

❖ پیچیدگی تشخیص و درمان بیماری‌ها

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

24

موانع مرتبط با ویژگی‌های سازمان‌های بهداشتی و درمانی

- ❖ مقاومت نسبت به تغییر
- ❖ فقدان اولویت مدیریتی
- ❖ خلاقیت و نوآوری کم
- ❖ رهبری و مدیریت ضعیف
- ❖ وقت کم مدیران
- ❖ مشارکت کم ذینفعان در پژوهش‌ها
- ❖ انگیزه کم مدیران
- ❖ بار کاری زیاد کارکنان
- ❖ انگیزه کم کارکنان
- ❖ استفاده کم کارکنان از دانش
- ❖ آگاهی و دانش ضعیف کارکنان
- ❖ آموزش ناکافی
- ❖ ساختار سازمانی متمرکز
- ❖ سلسله مراتب قدرت
- ❖ جایجایی مدیران
- ❖ زیرساخت‌های نامناسب
- ❖ کمبود منابع
- ❖ سیستم ارتباطات نامناسب
- ❖ فقدان فرهنگ حمایتی و مشارکتی
- ❖ فقدان فرهنگ تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد
- ❖ رقابت کم
- ❖ عدم شفافیت اهداف سازمانی
- ❖ فقدان برنامه‌ریزی
- ❖ پروکراسی

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

25

موانع مرتبط با ویژگی‌های دانش سیاستگذاری سلامت

- ❖ پیچیدگی دانش
- ❖ ابهام دانش
- ❖ شواهد پراکنده و غیر منسجم
- ❖ کیفیت پایین دانش
- ❖ دانش غیر کاربردی
- ❖ اطلاعات زیاد

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

26

موانع مرتبط با ویژگی‌های تولیدکننده دانش

- ❖ کمبود منابع انجام پژوهش
- ❖ دسترسی ناکافی به پایگاه‌های معتبر اطلاعاتی
- ❖ توانایی کم پژوهشگر در استفاده از زبان بین‌المللی
- ❖ آموزش ناکافی
- ❖ فرایند طولانی انجام پژوهش
- ❖ انعطاف‌ناپذیری روش پژوهش
- ❖ روش نامناسب جمع‌آوری داده‌ها
- ❖ عدم ارائه به موقع نتایج پژوهش
- ❖ تمایل صرف به چاپ مقاله در مجلات
- ❖ انگیزه پایین پژوهشگر برای تبادل دانش
- ❖ نداشتن وقت کافی برای تبادل دانش
- ❖ عدم شناخت استفاده کنندگان دانش
- ❖ فردگرایی و خست در انتقال دانش
- ❖ فقدان درک کافی از مفهوم ترجمان دانش

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

27

موانع مرتبط با ویژگی‌های استفاده‌کننده دانش

- ❖ **عدم درک ارزش شواهد پژوهشی**
- ❖ **نداشتن تمایل به تغییر**
- ❖ **دسترسی محدود** به پایگاه اطلاعاتی و شواهد
- ❖ **مهارت کم** در استفاده از کامپیوتر
- ❖ **عادت به آزمون و خطا**
- ❖ **عدم پذیرش و درک نتایج پژوهش‌ها**
- ❖ **اختیار محدود** در استفاده از دانش
- ❖ **توانایی و مهارت کم** در ارزشیابی کیفیت و تفسیر اطلاعات علمی
- ❖ **فشار همتایان**
- ❖ **کمبود وقت** برای استفاده از دانش
- ❖ **دسترسی کم** به تحقیقات با کیفیت بالا
- ❖ **آموزش ناکافی**
- ❖ **عدم علاقه به استفاده** از پژوهش
- ❖ **عدم آشنایی** با پایگاه‌ها و منابع اطلاعاتی

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

28

موانع مرتبط با ارتباطات بین تولیدکننده و استفاده‌کننده دانش

- ❖ **ضعف کار تیمی**
- ❖ **فقدان توافق** دو طرف در استفاده از دانش
- ❖ **عدم ارتباط مناسب** بین پژوهشگران و سیاستگذاران و مدیران
- ❖ **عدم اعتماد متقابل** بین پژوهشگران و سیاستگذاران و مدیران
- ❖ **فقدان انگیزش** برای ارتباط محققان با سیاستگذاران و مدیران
- ❖ **حمایت کم** سیاستگذاران از محققان

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

29

موانع مرتبط با ویژگی‌های تکنولوژی انتقال دانش

- ❖ **کمبود تجهیزات مناسب** انتقال و تبادل دانش
- ❖ **فقدان سیستم‌های اطلاعاتی**
- ❖ **دسترسی محدود به کامپیوتر**
- ❖ **کمبود سیستم‌های تحلیل** اطلاعات

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

30

تسهیل‌کننده‌های ترجمان دانش سیاستگذاری و مدیریت سلامت

❖ ۵۹ تسهیل‌کننده ترجمان دانش سیاستگذاری و مدیریت سلامت

❖ تسهیل‌کننده‌های مرتبط با ویژگی‌های **بخش سلامت**

❖ تسهیل‌کننده‌های مرتبط با ویژگی‌های **سازمان بهداشتی و درمانی**

❖ تسهیل‌کننده‌های مرتبط با ویژگی‌های **دانش** سیاستگذاری و مدیریت سلامت

❖ تسهیل‌کننده‌های مرتبط با ویژگی‌های **تولید کننده دانش**

❖ تسهیل‌کننده‌های مرتبط با ویژگی‌های **استفاده کننده دانش**

❖ تسهیل‌کننده‌های مرتبط با ارتباط بین **تولید کننده و استفاده کننده دانش**

❖ تسهیل‌کننده‌های مرتبط با ویژگی‌های **تکنولوژی انتقال دانش**

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

تسهیل‌کننده‌های مرتبط با ویژگی‌های بخش سلامت

❖ **ثبات سیاسی**

❖ ایجاد **ساختار سازمانی** مناسب برای استفاده از دانش

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

32

تسهیل‌کننده‌های مرتبط با ویژگی‌های سازمان‌های بهداشتی و درمانی

❖ دستورالعمل‌های استفاده از دانش

❖ سیاست‌های تشویقی تبادل دانش

❖ **آموزش** ترجمان دانش

❖ افزایش مهارت کارکنان

❖ افزایش مسئولیت‌پذیری مدیران و کارکنان

❖ تعیین اولویت‌های پژوهشی سازمان

❖ فراخوان اولویت‌های پژوهشی سازمان

❖ ارزشیابی پژوهش در سازمان

❖ ایجاد **ساختار سازمانی** پایدار

❖ ایجاد زیرساخت‌های مناسب ترجمان دانش

❖ افزایش **منابع** برای انجام پژوهش

❖ ایجاد **فرهنگ** حمایتی و مشارکتی

❖ ایجاد فرهنگ تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد

❖ استفاده از **تسهیل‌گر دانش**

❖ تعهد رهبری و مدیریتی

❖ **حمایت مدیران** ارشد از ترجمان دانش

❖ وجود **قوانین و مقررات** استفاده از دانش

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

33

تسهیل‌کننده‌های مرتبط با ویژگی‌های دانش سیاستگذاری سلامت

- ❖ دانش به روز
- ❖ دانش با کیفیت
- ❖ دانش مرتبط
- ❖ دانش خلاصه
- ❖ دانش کاربردی

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

34

مرتبط با ویژگی‌های تولیدکننده دانش

- ❖ دانش و مهارت پژوهشگر در انجام صحیح پژوهش
- ❖ کاهش هزینه‌های انتقال دانش
- ❖ داشتن منابع کافی برای انجام پژوهش
- ❖ روش انتقال و تبادل دانش
- ❖ دسترسی کافی به پایگاه‌های معتبر اطلاعاتی
- ❖ تعهد به ارائه نتایج قابل اعتماد
- ❖ آگاهی پژوهشگر از فرایند ترجمان دانش
- ❖ انگیزه پژوهشگر برای تبادل دانش
- ❖ ارائه نتایج کاربردی
- ❖ داشتن وقت کافی برای تبادل دانش

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

35

تسهیل‌کننده‌های مرتبط با ویژگی‌های استفاده‌کننده دانش

- ❖ آموزش کافی
- ❖ سواد اطلاعاتی
- ❖ درک ارزش شواهد پژوهشی
- ❖ دسترسی به پایگاه اطلاعاتی
- ❖ اعتماد به داده‌های کامپیوتری
- ❖ میزان شواهد پژوهشی تولید شده
- ❖ دسترسی به شواهد معتبر
- ❖ دسترسی به موقع به شواهد
- ❖ علاقه به استفاده از پژوهش
- ❖ داشتن وقت کافی برای استفاده از دانش
- ❖ مهارت ارزیابی شواهد پژوهشی و فهم و استفاده از آن در عمل

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

36

تسهیل کننده‌های مرتبط با ارتباطات بین تولیدکننده و استفاده کننده دانش

- ❖ ایجاد شبکه‌های ارتباطی برای پژوهشگران
- ❖ برقراری ارتباطات قوی با سازمان‌های پژوهشی
- ❖ بهبود ارتباط بین پژوهشگران و سیاستگذاران و مدیران
- ❖ گفتگوی مداوم بین پژوهشگران و سیاستگذاران و مدیران
- ❖ همکاری بین پژوهشگران و سیاستگذاران و مدیران
- ❖ حمایت سیاستگذاران از محققان
- ❖ عضویت پژوهشگران و مدیران در انجمن‌ها
- ❖ و ایجاد اعتماد متقابل بین پژوهشگران و سیاستگذاران و مدیران

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

37

تسهیل کننده‌های با ویژگی‌های تکنولوژی انتقال دانش

- ❖ تجهیزات مناسب انتقال و تبادل دانش
- ❖ دسترسی به کامپیوتر
- ❖ سیستم‌های اطلاعاتی
- ❖ ایجاد شبکه‌ای برای انتقال و تسهیم دانش
- ❖ ایجاد کتابخانه الکترونیک

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

38

ابزارهای ترجمان دانش

- ❑ مقاله Paper
- ❑ خلاصه پژوهش Research brief
- ❑ پیام کاربردی Actionable message
- ❑ فیلم آموزشی کوتاه Short video
- ❑ گزاره برگ Fact sheet
- ❑ خلاصه اجرایی Executive summary
- ❑ خلاصه سیاستی Policy Brief
- ❑ گزارش اندیشکده‌ها Think Tanks Report

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

39

مقاله

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved

40

خلاصہ یثروہشی

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved

42

پیام کاربردی

مقاصدی دو روش مختلف تدریس: آموزش حضوری و آموزش الکترونیک مبتنی بر وبلاگ (WBT) به ششای بحث گر و همی

سید محمدشاهی: عضو هیأت علمی، مرکز تحقیقات میر ابدی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز

سید کاظم حسینی: استادیار، عضو هیأت علمی، دانشکده علوم پزشکی ایلان، اهواز اهواز و دانشجوی دکتری گروه علوم اعصاب و بارش ناشی، دانشگاه پیام نور مشهد، مشهد

سید احمد حسینی: عضو هیأت علمی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، اهواز

فاطمه حیدری: عضو هیأت علمی، مرکز تحقیقات تغذیه و بیماری های متابولیک، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور

- پیام برای اعضای هیات علمی: آموزش الکترونیک بر اساس وبلاگ در مقایسه با آموزش حضوری به طور معنی داری در فراگیران اثر گذار بوده است.
- پیام برای معاونت آموزشی: با توجه با کارآمدی آموزش الکترونیک نسبت به آموزش حضوری در ارتقای سطح آموزش ترغیب مدریسین به استفاده از این روش ضروری به نظر می رسد.

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved

42

پیام کاربردی

European Journal of Public Health, Vol. 20, No. 4, 452-453
© The Author 2009. Published by Oxford University Press on behalf of the European Public Health Association. All rights reserved.
doi:10.1093/ejpub/dkp167 Advance Access published on 3 November 2009

Cigarette smoking and occupational noise-induced hearing loss

Saber Mohammadi¹, Mohammad Mahdi Mazhari²,
Amir Houshang Mehrparvar³, Mir Saeed Attarchi¹

پیام برای مخاطب عام: شنوایی در کارگران سیگاری که در معرض سروصدای بیش از حد، کاهش می یابد.

پیام برای پژوهشگران: احتمال کاهش شنوایی در کارگران که در معرض امواج صوتی > 85 dBA بیشتر از افراد غیر سیگاری است.

پیام برای مدیران کارخانه ها: کاهش شنوایی در کارگران سیگاری مشغول به کار در فضاهای پر سر و صدا بیش از افراد غیر سیگاری است.

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

43

فیلم آموزشی کوتاه

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

44

گزاره برگ

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

45

خلاصہ اجرایی

المجلة ١٤٣٥ هـ

[illegible]

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved

46

خلاصہ سیاستی

❑ **سند کوتاهی** که **یافته‌ها و توصیه‌های** یک **پروژه تحقیقاتی** را به سیاست‌گذاران و مدیران ارائه می‌کند.

❖ وسیله‌ای برای ارائه مشاوره سیاستی جهت تغییر یک سیاست یا در دستورکار گذاری سیاست

❑ خلاصه سیاستی خلاصه‌ای از موضوع یا مسأله مورد نظر، راهکارهای سیاستی حل مسأله (مزایا و معایب آنها)، ارائه پیشنهاداتی برای انتخاب بهترین راه کار و استدلال در مورد راهکارهای عملی

❑ هدف خلاصه سیاستی کمک به سیاستگذاران یا افراد موثر بر فرایند سیاستگذاری برای تصمیم‌گیری بهتر و سریعتر است.

❖ چرا سیاست‌ها برای حل موثر یک مسأله باید تغییر یابد؟

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

خلاصہ سیاستی

❑ **سند کوتاهی** که **یافته‌ها و توصیه‌های** یک **پروژه تحقیقاتی** را به سیاست‌گذاران و مدیران ارائه می‌کند.

❖ وسیله‌ای برای ارائه مشاوره سیاستی جهت تغییر یک سیاست یا در دستور کار گذاری سیاست

❑ **خلاصه سیاستی** خلاصه‌ای از موضوع یا **مسأله** مورد نظر، **راهکارهای** **سیاستی حل مسأله** (مزایا و معایب آنها)، **ارائه پیشنهاداتی** برای انتخاب **بهترین راه کار** و **استدلال** در مورد راهکارهای عملی

❑ هدف خلاصه سیاستی کمک به سیاستگذاران یا افراد موثر بر فرایند سیاستگذاری برای تصمیم‌گیری بهتر و سریعتر است.

❖ چرا سیاست‌ها برای حل موثر یک مسأله باید تغییر یابند؟

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved

خلاصه سیاستی

- ❑ یک سند مستقل
- ❑ تمرکز بر یک موضوع واحد
- ❑ معمولاً یک صفحه شامل ۷۰۰ تا ۱۰۰۰ کلمه است.
- ❑ بیشتر از ۴ صفحه (۱۵۰۰ کلمه) نباشد.

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

اجزای الزامی خلاصه سیاست

- ❑ عنوان Title
- ❑ خلاصه اجرایی Executive summary
- ❑ مقدمه Introduction
- ❖ مشکل سیاسی Policy problem
- ❑ متن اصلی The body
- ❖ روش پژوهش Research methodology
- ❖ یافته‌های پژوهش Research findings
- ❑ توصیه‌های سیاسی Policy recommendations
- ❑ کاربست سیاست Policy implications

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

50

اجزای اختیاری خلاصه سیاست

- ❑ باکس‌ها و ستون‌های کناری Boxes and sidebars
- ❑ مطالعات موردی Cases
- ❑ جداول Tables
- ❑ نمودارها Graphics
- ❑ عکس Photographs
- ❑ نویسندگان
- ❑ تقدیر و تشکر
- ❑ جزئیات انتشار
- ❑ منابع References

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

51

مثال

آینده پژوهی ترویج زایمان طبیعی در ایران

دکتر قاسم جانبابایی
محبوبه پارسایان

دکتر لیلی اسلامبولچی
دکتر علی محمد مصدق راد
دکتر مریم تاجور

آینده پژوهی ترویج زایمان طبیعی

میزان زایمان در ایران ۱۳۹۲-۱۳۹۸

سال	کل زایمان		زایمان طبیعی		سزارین	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱۳۹۲	۱۴۳۲۱۸۸	۶۲۹۱۲۱	۴۳/۹	۸۰۳۰۶۷	۵۶/۱	
۱۳۹۳	۱۴۳۱۴۷۹	۶۹۶۷۵۹	۴۸/۷	۷۳۴۷۲۰	۵۱/۳	
۱۳۹۴	۱۵۰۱۰۱۶	۷۵۳۵۳۶	۵۰/۱	۷۴۸۴۹۰	۴۹/۹	
۱۳۹۵	۱۴۸۶۷۳۸	۷۳۵۱۹۳	۴۹/۵	۷۵۱۵۴۵	۵۰/۵	
۱۳۹۶	۱۴۵۶۳۴۶	۷۱۶۰۴۰	۴۹/۲	۷۴۰۳۰۶	۵۰/۸	
۱۳۹۷	۱۳۵۷۰۳۲	۶۷۷۸۷۱	۴۹/۹	۶۷۹۱۶۱	۵۰/۱	
۱۳۹۸	۱۲۰۱۱۹۵	۵۹۳۹۱۶	۴۹/۴	۶۰۷۲۷۹	۵۰/۶	
شش ماهه اول ۱۳۹۹	۵۷۶۹۲۹	۲۷۳۹۲۲	۴۷/۵	۳۰۳۰۰۷	۵۲/۵	

Dr. Mosaddeghrad. All rights reserved.

سزارین در انواع بیمارستان ها ۱۳۹۹-۱۳۹۲

نوع بیمارستان	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	شش ماهه اول ۹۹
دولتی آموزشی	۵۰/۸	۴۶/۱	۴۶/۸	۴۷/۷	۴۹/۳	۴۷/۸	۴۷/۹	۴۹
دولتی غیر آموزشی	۴۴/۷	۳۶/۹	۳۶/۱	۳۷/۱	۳۷	۳۶	۳۶/۵	۳۸/۱
تأمین اجتماعی	۴۷/۵	۴۴/۳	۴۲/۸	۴۵/۱	۴۴/۳	۴۴/۶	۴۴	۴۴/۲
خصوصی	۸۸	۸۷	۸۳/۷	۸۰/۹	۷۹/۲	۷۷/۶	۷۷/۹	۷۸/۵
خیریه	۷۰/۱	۶۷/۳	۵۹/۱	۵۸/۶	۵۶/۵	۵۸	۵۹/۶	۵۸/۲
دانشگاه آزاد	۸۹/۷	۸۶/۵	۸۳/۵	۷۳/۵	۵۹/۶	۵۹/۲	۵۹/۸	۵۶/۷
سایر سازمانها	۶۷/۸	۶۰/۵	۵۴/۸	۵۵/۹	۵۹/۹	۵۸/۱	۵۷/۹	۵۹
کشور	۵۶/۱	۵۱/۳	۴۹/۹	۵۰/۵	۵۰/۸	۵۰/۱	۵۰/۶	۵۲/۵

Dr. Mosaddeghrad. All rights reserved.

سزارین در قطب ها: ۱۳۹۹-۱۳۹۲

قطب	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	شش ماهه اول ۹۹
یک	۶۴/۲	۶۳/۲	۶۱/۶	۶۰/۸	۶۰/۲	۵۹/۵	۶۱/۷	۶۴/۳
دو	۵۶/۶	۵۲/۱	۵۰/۷	۵۱/۶	۵۳/۱	۵۳/۵	۵۵/۴	۵۸/۶
سه	۴۶/۸	۴۳/۹	۴۳	۴۴/۸	۴۴/۳	۴۳/۴	۴۳/۵	۴۵/۶
چهار	۴۶/۸	۴۳/۷	۴۴/۶	۴۵/۴	۴۵/۴	۴۴/۸	۴۵/۵	۴۷/۱
پنج	۵۴/۹	۴۹/۲	۴۷/۹	۴۸/۸	۵۰	۴۹/۱	۴۹/۷	۵۱/۸
شش	۵۵/۶	۵۱/۸	۴۹	۴۸/۴	۴۹/۶	۴۹/۵	۵۰/۶	۵۲/۷
هفت	۵۳/۹	۵۲/۱	۵۱/۱	۵۱/۳	۵۲/۴	۵۱/۷	۵۱/۴	۵۳/۹
هشت	۴۱/۱	۳۳/۱	۳۳/۴	۴۱/۸	۴۱/۲	۴۰/۲	۳۳/۸	۳۴/۲
نه	۴۸/۶	۴۶	۴۲/۱	۴۱/۸	۴۱/۲	۴۰/۲	۳۹/۷	۴۰/۷
ده	۷۳/۱	۷۰/۴	۶۸/۵	۷۰/۵	۷۰/۱	۶۸/۲	۶۸/۹	۷۱/۹
کشور	۵۶/۱	۵۱/۳	۴۹/۹	۵۰/۵	۵۰/۸	۵۰/۱	۵۰/۶	۵۲/۵

Dr. Mosaddeghrad. All rights reserved.

سزارین در قطب ها: ۱۳۹۹-۱۳۹۲

سزارین (درصد)		دانشگاه قطب ۸
سهم	شاخص	
دانشگاه	دانشگاه	
از قطب		
۸/۶۳	۱۹/۸	ایران شهر
۵/۳۲	۳۷/۱۰	یم
۱۱/۰۸	۳۱/۵	جیرفت
۸/۴۶	۵۲/۲	رفسنجان
۶/۳۵	۲۶/۶	زابل
۱۹/۷۶	۲۳/۰	زاهدان
۰/۹۶	۴۴/۸	سیرجان
۳۹/۶۳	۵۲/۲	کرمان

سزارین (درصد)		دانشگاه قطب ۱۰
سهم	شاخص	
دانشگاه	دانشگاه	
از قطب		
۴۳/۲۰	۶۹/۸	ایران
۲۱/۷۳	۶۵/۸	تهران
۳۵/۰۷	۷۱/۸	شهید بهشتی

Dr. Mosaddeghrad. All rights reserved.

57

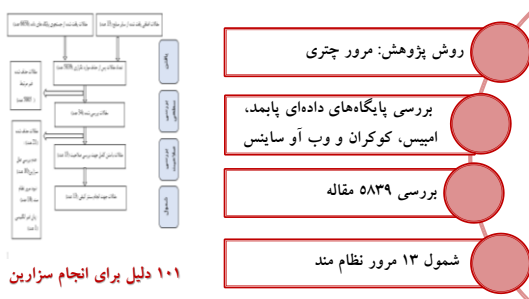
دانشگاه های موثر بر میزان سزارین قطب های ده گانه (۱۳۹۳-۱۳۹۷)

دانشگاه های موثر	تعداد دانشگاه ها	قطب
مازندران، گیلان و گلستان	۶	یک
تبریز، ارومیه و اردبیل	۷	دو
کرمانشاه، همدان و کردستان	۵	سه
اهواز، لرستان و دزفول	۶	چهار
شیراز، هرمزگان و بوشهر	۸	پنج
البرز، قم و قزوین	۷	شش
اصفهان، یزد و شهرکرد	۴	هفت
کرمان، زاهدان و جیرفت	۸	هشت
مشهد	۹	نه
ایران، شهید بهشتی و تهران	۳	ده

این دانشگاه ها نزدیک به ۸۰ درصد سزارین ها در قطب ها را تشکیل می دهند.

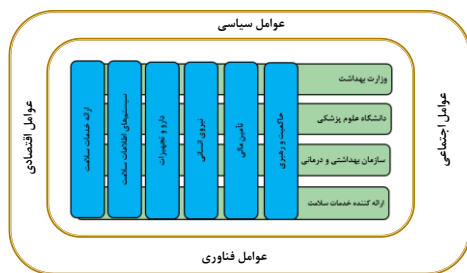
Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

شناسایی علل سزارین در ایران و جهان

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

مدل علیتی سزارین

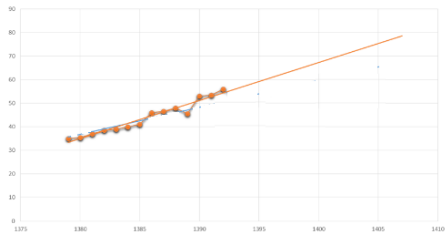
Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

علل سزارین

سطح میکرو	سطح مزو	سطح ماکرو	سطح متا	
				حاکمیت و رهبری
				تأمین مالی
				نیروی انسانی
				تجهیزات، ملزومات، داروها
				سیستم مدیریت اطلاعات
				ارائه خدمت

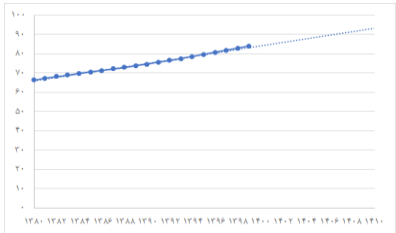
Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

پیش‌بینی سزارین در ایران

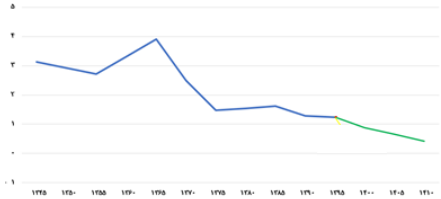
Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

جمعیت کشور (میلیون نفر)

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

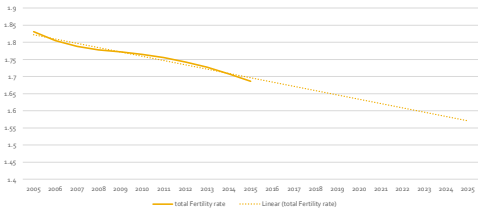
رشد سالیانه جمعیت ایران

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

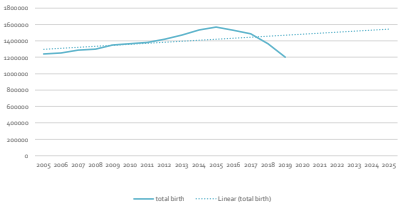
64

نرخ باروری کلی

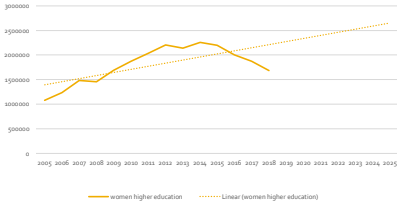
Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

ولادت

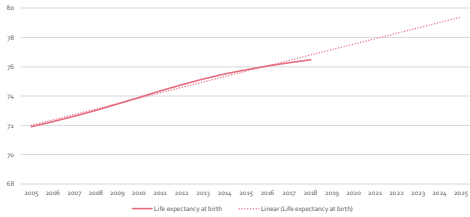
Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

تعداد زنان با تحصیلات عالی

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

امید به زندگی

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

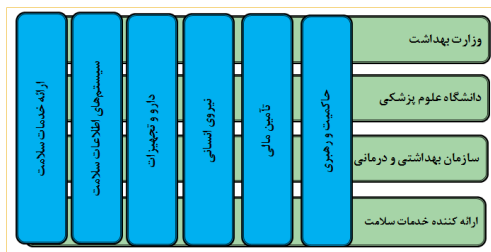
شناسایی راهکارهای موثر کاهش سزارین در جهان

۱۸۸ راهکار کاهش سزارین

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

مدل ترویج زایمان طبیعی

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

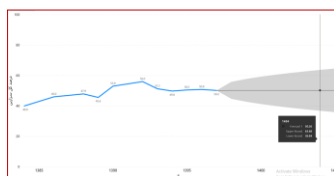
مدل راه کارهای ترویج زایمان طبیعی

سطح میکرو	سطح مزو	سطح ماکرو	سطح ممتا	
				حاکمیت و رهبری
				تأمین مالی
				نیروی انسانی
				تجهیزات، ملزومات، داروها
				سیستم مدیریت اطلاعات
				ارائه خدمت

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

آینده نگری ترویج زایمان طبیعی در ایران ۱۴۰۴

- بر اساس تحلیل روند سری‌های زمانی، احتمالاً میزان سزارین در سال ۱۴۰۴ حدود **۵۰ درصد** خواهد بود.
- اگرچه می‌تواند در بدبینانه‌ترین حالت، به **۶۴ درصد** و در خوش بینانه‌ترین حالت، به **۳۷ درصد** برسد. میزان مطلوب سزارین حدود **۴۴ درصد** برآورد شده است.

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

پیش بینی سزارین در دانشگاه ها

دانشگاه	شاخص سزارین سه سال اخیر					۱۴۰۴	
	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	خوش بینانه	محتمل
ایران	۷۰	۷۰/۶	۶۹/۴	۶۹/۸	۷۲/۳	۶۴/۱	۶۹/۵
تهران	۶۸/۷	۶۷/۶	۶۵/۷	۶۷/۳	۶۸/۷	۴۹/۶	۶۵/۹
شهدید بهشتی	۷۲/۵	۷۱/۴	۶۸/۷	۶۸/۸	۷۲/۶	۶۰/۸	۶۹
گیلان	۶۶/۹	۶۷/۲	۶۷/۵	۷۰/۵	۷۴/۹	۵۵/۹	۶۷/۵
مازندران	۶۹/۲	۶۸/۰	۶۷/۲	۶۷/۵	۶۵/۸	۵۵/۶	۶۷/۲
تبریز	۵۸/۲	۵۹/۶	۶۱/۳	۶۳/۷	۶۷/۰	۴۸/۴	۶۲/۰
شیراز	۵۵/۹	۵۷/۹	۵۷/۲	۵۸/۱	۶۰/۱	۴۲/۲	۵۷/۲
اصفهان	۵۵/۱	۵۵/۷	۵۵/۷	۵۴/۸	۵۶/۷	۴۸/۶	۵۵/۷

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

سناریوهای ترویج زایمان طبیعی در ایران ۱۴۰۴ خوش بینانه، بدبینانه، محتمل و مطلوب

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

راهکارهای کاهش سزارین در سناریوها

شیب بلوک ساختاری نظام سلامت	زخم ماندگار	تولد سبز	میانبرش سرخ	زایمان طبیعی، مقدم
حاکمیت و رهبری				
تأمین مالی				
نیروی انسانی				
دارو و تجهیزات				
نظام اطلاعات سلامت				
ارائه خدمات				

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

مدیریت تغییر

ارزشیابی

اجرا

ترویج

بستر سازی

انگیزش

Dr. Mosaddeghrad. All rights reserved.

Dr. Mosaddeghrad. All rights reserved.

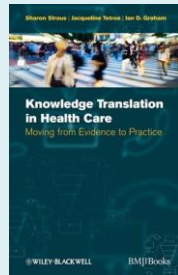
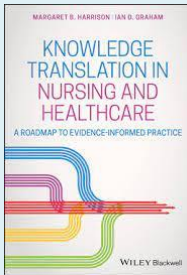
Dr. Mosaddeghrad. All rights reserved.

گزارش و خلاصه سیاستی

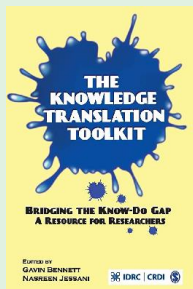
Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

79

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

80

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

81

تحقق اهداف کارگاه

□ آیا شما قادرید تا:

- ✓ **ضرورت** و اهداف پژوهش را بدانید؟
- ✓ انواع **روش‌های انتقال دانش** را بشناسید؟
- ✓ **ترجمان دانش** و اهداف آن را توضیح دهید؟
- ✓ **روش‌های ترجمان دانش** را توضیح دهید؟
- ✓ **مهارت‌های لازم** برای ترجمان دانش سلامت را فرا بگیرید؟
- ✓ **نگرش مثبتی** نسبت به ترجمان دانش پیدا کنید؟

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

82

منابع برای مطالعه بیشتر

- Bennett G, Jessani N, editors. The knowledge translation toolkit: Bridging the know-do gap: A resource for researchers. SAGE Publications India; 2011.
- Grimshaw JM, Eccles MP, Lavis JN, Hill SJ, Squires JE. Knowledge translation of research findings. Implementation science. 2012 Dec;7(1):1-7.
- Harrison MB, Graham ID. Knowledge translation in nursing and healthcare: a roadmap to evidence-informed practice. John Wiley & Sons; 2021.
- Keepnews DM. Developing a policy brief. Policy, Politics, & Nursing Practice. 2016;17(2):61-5.
- Mosadeghrad A, Isfahani P. Facilitators to health policy and management knowledge translation: A scoping review. Payesh. 2021; 20 (5) :529-548.
- Mosadeghrad AM, Parvaneh I. Barriers to Knowledge Translation in Health Policy and Management: A Scoping Review. Hakim Research Journal. 2020; 23 (1) :86-103. [in Persian]

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

83

منابع برای مطالعه بیشتر

- Oborn E, Barrett M, Racko G. Knowledge translation in healthcare: A review of the literature. Cambridge Judge Business School, University of Cambridge; 2010 Oct 17.
- Straus SE, Tetroe J, Graham ID, editors. Knowledge translation in health care: moving from evidence to practice. John Wiley & Sons; 2013.
- Straus SE, Tetroe JM, Graham ID. Knowledge translation is the use of knowledge in health care decision making. Journal of clinical epidemiology. 2011 Jan 1;64(1):6-10.
- Wong SL, Green LA, Bazemore AW, Miller BF. How to write a health policy brief. Families, Systems, & Health. 2017;35(1):21.

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

84

پرسش

❖ سوالات باقیمانده را می توانید به آدرس پست الکترونیکی زیر ارسال نمایید:

mosadeghrad@yahoo.com

Dr. Mosadeghrad. All rights reserved.

85
